

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 7Csp/118/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8316210320
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Tomášová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2018:8316210320.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné v právnej veci žalobcu: Štátny fond rozvoja bývania, Lamačská cesta 8, 833 04 Bratislava, IČO: 31 749 542, zast. AENEA Legal, s.r.o., Jozefská 3, 811 06 Bratislava, proti žalovaným: 1. B.. G. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXX, XXX XX T., 2. O. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXX, XXX XX T., žalovaní zast. JUDr. Michalom Gumanom, advokátom, AK Hlavná č. 29, 080 01 Prešov, o zaplatenie sumy 13 859,13 eur s prísl., takto

rozhodol:

Súd konanie v časti o zaplatenie sumy 814,95 eur **z a s t a v u j e**.

Žalovaní v 1. a 2. rade **s ú** **p o v i n n í** zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 3 555,68 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 4 367,35 eur od 31.05.2016 do 15.06.2017, zo sumy 3 555,68 eur od 16.06.2017 do zaplatenia a to všetko v pravidelných mesačných splátkach vo výške 600,- eur splatných vždy k 25. dňu príslušného kalendárneho mesiaca k rukám žalobcu počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

Žalobu súd vo zvyšnej časti **z a m i e t a**.

Žalovaným v 1. a 2. rade vo vzťahu k žalobcovi **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov konania v rozsahu 48 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 31.10.2016 domáhal vydania rozhodnutia ktorým by súd uložil žalovaným zaplatiť mu spoločne a nerozdielne istinu vo výške 13 8859,13 eur, nesplatený zmluvný úrok vo výške 167,99 eur, zmluvný úrok vo výške 3,6 % ročne od 31.05.2016 z nesplatenej istiny vo výške 13 8599,13 eur do zaplatenia, nesplatený úrok z omeškania z nesplatených splátok splatných pred odstúpením vo výške 10,75 eur, úrok z omeškania vo výške 8 % ročne od 31.05.2016 z nesplatenej istiny vo výške 13 859,13 eur do zaplatenia, náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 414,62 eur, zmluvnú pokutu vo výške 1 990,47 eur, zmluvnú pokutu vo výške 1 02,71 eur a zaviazal ich na náhradu trov konania.

2. Podanie žaloby odôvodnil tým, že zohľadňujúc aktuálne platnú legislatívu vymedzujúcu rámec fungovania a činnosti žalobcu, je možné konštatovať, že nevykonáva svoju činnosť nezávisle a samostatne v miere typickej pre subjekty vykonávajúce štandardné obchodné a podnikateľské činnosti, nakoľko ex lege podlieha správe Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, hospodári podľa schváleného rozpočtu zapojeného finančnými vzťahmi na rozpočet Ministerstva, o zmenách v jeho rozpočte rozhoduje minister sám alebo po predchádzajúcom písomnom súhlase Ministerstva financií Slovenskej republiky, podlieha kontrole svojej činnosti Ministerstvom, jeho

základný vnútorný predpis upravujúci jeho organizáciu a činnosť podlieha schváleniu Ministerstva. Napriek skutočnosti, že pre posúdenie statusu určitej fyzickej alebo právnickej osoby ako dodávateľa v rámci spotrebiteľských právnych vzťahov, je jej súkromnoprávny alebo verejnoprávny charakter irelevantný, neznamená to bez ďalšieho, že každý subjekt verejného práva je automaticky dodávateľom na účely spotrebiteľských zmlúv iba z titulu poskytovania určitej služby alebo výkonu určitej činnosti.

Na základe Zmluvy o poskytnutí podpory č. XXX/XXXX/XXXX bol žalovaným poskytnutý úver vo výške 19 916,35 eur pri základnej úrokovej sadzbe 3,6 % p.a. s lehotou splatnosti 30 rokov. V tomto období poskytovali banky porovnateľné úvery pri základnej úrokovej sadzbe v rozpätí medzi 8 % až 9 %. Z uvedených skutočností vyplýva, že činnosť ktorú žalobca vykonáva, nemožno kvalifikovať ako obchodnú alebo inú podnikateľskú, nakoľko nespĺňa všetky jej taxatívne vymedzené pojmové znaky. Pojmové znaky obchodnej činnosti (t.j. zámer smerujúci k dosiahnutiu zisku, výkon povolania alebo profesie, kvalifikovaný výkon činnosti naplňujúci znaky trhového správania založeného na ponuke a dopyte) u neho absentujú.

Jeho právny zástupca zaslal žalovaným výzvu na úhradu zo dňa 26.04.2012, v ktorej ich vyzval, aby uhradili svoj dlh na omeškaných splátkach vo výške 362,20 eur. Uvedená výzva na úhradu bola zasielaná na adresu trvalého pobytu žalovaných. Napriek výzve na úhradu nedošlo zo strany žalovaných k úhrade vyššie uvedeného dlhu na omeškaných splátkach. Žalovaní mali zlú platobnú disciplínu, mesačné splátky neuhradili pravidelne a v dohodnutej výške, v niektorom mesiaci uhradili časť splátky, čím sa dostali do omeškania so zvyšnou časťou splátky, následne neskôr uhradili vyššiu čiastku, ktorá sa započítala s niektorými dlžnými splátkami, s ktorými už žalovaní boli v omeškaní. Žalovaní mali pri výške mesačnej splátky 90,55 eur ročne uhradiť sumu 1 086,60 eur. Žalovaní neuhradili splátky riadne a včas v mesiacoch: X/XXXX, X/XXXX, X/XXXX, X/XXXX, XX/XXXX, XX/XXXX, XX/XXXX, ako i ďalšie predchádzajúce splátky. Žalovaní boli k dátumu 22.03.2016 v omeškaní s úhradou vyššie uvedených splátok, čím došlo k splneniu podmienky ustanovenia článku VIII. bod 4. Zmluvy o úvere oprávňujúcej žalobcu odstúpiť od Zmluvy o úvere a požadovať zaplatenie pokuty vo výške 10 % z celej dlžnej sumy, t. j. zo súčtu zostatku istiny a úroku do termínu 30 dní odo dňa písomného vyzvania dlžníka veriteľom.

V ďalšom uviedol, že má za to, že vzťah založený medzi ním a žalovanými je obchodnoprávnym vzťahom, a to konkrétne vzťahom zo zmluvy o úvere, ktorá je ako zmluvný typ upravená v ustanoveniach § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Vzhľadom k zlej platobnej disciplíne sa žalovaní dostali ku dňu 22.03.2016 do omeškania s úhradou pravidelných mesačných splátok. Žalobca preto odstúpil od Zmluvy o úvere podaním dňa 22.03.2016, čím sa celý dlh stal splatným. Zásielku obsahujúcu odstúpenie od zmluvy žalovaní neprevzali v odbernej lehote. V odstúpení boli vyzvaní na zaplatenie dlžnej sumy v lehote 60 dní od doručenia odstúpenia. Žalobca dal do pozornosti, že výzva na úhradu bola zasielaná skôr ako samotné odstúpenie, ktoré bolo žalovaným doručené riadne avšak nebolo prevzaté v odbernej lehote. To znamená, že žalovaní sa pred zaslaním samotného odstúpenia mali možnosť dozvedieť o tom, že sú v omeškaní s úhradou pravidelných mesačných splátok vyplývajúcich z ustanovenia článku IV. Žalobca poukázal na ustanovenie § 506 obchodného zákonníka a jeho aplikáciu v danej veci a tiež na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33 Cdo 113/2008 z 09.02.2010, Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43Cob/239/2015, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo 143/1998.

Vznikol mu aj nárok na zmluvnú pokutu v zmysle článku VIII. bod 4. Zmluvy o úvere nasledovne: $(13\,859,13 + 167,99) \times 10 : 100 = 1\,402,71$ eur a na zmluvnú pokutu v zmysle článku VII. bod 4. Zmluvy o úvere nasledovne: $(13\,859,13 + 167,99) \times 20 : 100 = 2\,805,42$ eur.

V ďalšom žalobca poukázal na ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. a to § 1 ods. 3 a uviedol, že v kontexte tohto zákona, zmluva uzatvorená medzi stranami sporu nie je zmluvou o spotrebiteľskom úvere.

Žalobca nekoná samostatne, nakoľko je spravovaný MDVRR SR, čo podčiarkuje aj ďalšie ustanovenie v § 20 ods. 1 Zákona o ŠFRB, podľa ktorého podrobnosti o organizácii a činnosti fondu upravuje štatút fondu, ktorý schvaľuje minister. Je účelovým fondom, ktorý bol zriadený na plnenie osobitných úloh štátu, t. j. financovanie priorít štátnej bytovej politiky schválených vládou Slovenskej republiky pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu. Za pojmový znak podnikania „za účelom dosiahnutia zisku“ možno považovať vtedy, keď hlavným účelom podnikania je dosiahnutie zisku (majetkového prospechu), t.j. vyvíjaná činnosť podnikateľa s úmyslom dosiahnutia zisku. Zdôraznil, že účelom činnosti ŠFRB nie je dosahovanie zisku. Činnosť, ktorú žalobca vykonáva, nemožno kvalifikovať ako obchodnú

alebo podnikateľskú, nakoľko nespĺňa všetky jej taxatívne vymedzené pojmové znaky. Žalobca, ako právnická osoba zriadená Zákonom o ŠFRB, je účelovým fondom, ktorý v zmysle legálnej definície pojmu spotrebiteľská zmluva v § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nespĺňa pojmové znaky dodávateľa, t.j. Zmluva o poskytnutí podpory uzatvorená medzi ním a žalovanými nie je preto spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Ustanovenie § 261 Obchodného zákonníka vyjadruje spôsob úpravy obchodných záväzkových vzťahov, t.j. upravuje podmienky, po splnení ktorých sa obligatórne uplatní úprava Obchodného zákonníka v záväzkových vzťahoch. Ide o povahu, resp. podstatu samého vzťahu, a to bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkových vzťahov. V týchto prípadoch nie je rozhodujúci subjekt, ale objekt záväzkového vzťahu, t.j. dominantným znakom týchto vzťahov je obsahová stránka a nie vlastnosť subjektu - môže vzniknúť medzi osobami, ktoré nemajú povahu podnikateľských subjektov (nepodnikatelia). Z dikcie tohto zákonného kogentného ustanovenia, ktoré má prednosť pred zmluvnou úpravou, vyplýva, že vymenované záväzkové vzťahy sa spravujú Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov, ide o absolútny obchodný záväzkový vzťah. Zmluva o úvere je úverovou zmluvou uzatvorenou podľa § 497 Obchodného zákonníka, to znamená, že na ustanovenia Zmluvy o úvere sa vzťahujú právne normy Obchodného zákonníka. Ustanovenia § 261 ods. 6 ako i ustanovenie § 263 Obchodného zákonníka pôsobia ako *ius cogens*, t.j. aplikáciu týchto zákonných ustanovení zmluvné strany v ich právnom vzťahu nemôžu vylúčiť. Vzhľadom na explicitnosť ust. § 261 ods. 6 v korelácii s ust. § 263 Obchodného zákonníka nemôžu zmluvné strany žiadnou interpretáciou eliminovať použitie všeobecných ustanovení o obchodných záväzkových vzťahoch v ich záväzkových vzťahoch. Takáto interpretácia by viedla k obchádzaniu zákona - Obchodného zákonníka, ktorý má v tejto časti vo vzťahu k Občianskemu zákonníku vzťah predpisu *lex specialis*. V tomto smere poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 120/2010 z 29.03.2012.

Žalovaní spolu sa dostali do omeškania s úhradou celkovej dlžnej sumy v zmysle odstúpenia ku dňu 31.05.2016 (dátum prevzatia odstúpenia posledným zo Žalovaných po uplynutí lehoty 30 dní v zmysle ustanovenia článku VIII. bod 4. Zmluvy o úvere). Základná úroková sadzba ECB k 31.05.2016 (prvý deň omeškania) je 0,00 % p.a. a zvýšená o 8 percentuálnych bodov predstavuje výšku úroku z omeškania, t.j. 8.00 % p.a.

V zmysle ustanovenia § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka; „Príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.“ Náklady spojené s uplatnením pohľadávky sú vo výške 414,62 eur: náklad za odstúpenie od zmluvy o úvere 2016 - úkon v sume 336,94 eur, režij. pauš. v sume 8,58 eur, 20 % DPH v sume 69,10 eur.

Žalovaní od odstúpenia od Zmluvy o úvere vykonali čiastočné úhrady v celkovej sume 814,95 eur a táto suma bola započítaná čiastočne na zmluvnú pokutu podľa článku 7.4. Zmluvy o úvere: $2\ 805,42 - 814,95 = 1\ 990,47$ eur.

3. Dňa 17.07.2017 žalobca zobral žalobu čiastočne späť čo do sumy povinnosť 814,95 eur a to z dôvodu úhrady tejto sumy žalovanými, pričom táto suma bola započítaná zo strany žalobcu na zmluvnú pokutu vo výške 1 990,47 eur a po započítaní z nej zostáva k úhrade suma 1 175,52 eur.

Podľa § 145 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví.

Podľa § 146 ods. 1 CSP, súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

V danej právnej veci žalobca zobral žalobu čiastočne späť čo do uplatneného nároku na zaplatenie sumy 814,95 eur, súd preto konanie v zmysle uvedených zákonných ustanovení zastavil. O súhlas žalovaných nežiadal, nakoľko k čiastočnému späťvzatiu žaloby došlo ešte pred pojednávaním vo veci samej.

4. Žalovaní nárok žalobcu na zaplatenie istiny nerozporovali, poukazovali na spotrebiteľský charakter zmluvného vzťahu medzi stranami sporu.

5. Súd sa oboznámil so žalobou a jej prílohami a to zmluvou č. XXX/XXXX/XXXX, výzvou na zriadenie záložného práva, výzvou na doručenie potvrdenia o trvaní zabezpečenia úveru, výzvou na úhradu dlhu, upozornením na dodržanie zmluvných podmienok z úverovej zmluvy, výzvou na oznámenie zmien v identifikačných údajoch, odstúpením od zmluvy, históriou o pohybe na účte žalovaných, písomnými vyjadreniami strán sporu, prednesmi práv. zástupcov strán sporu a zistil tento skutkový stav veci:

6. Strany sporu uzatvorili Zmluvu o poskytnutí podpory podľa ustanovenia zák. NR SR č. XXX/XXXX z.z. č. XXX/XXXX/XXXX. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie podpory žalovaným z prostriedkov fondu vo výške 600 000, - Sk (19 916,35 eur).

Podľa čl. IV. Zmluvy, sa žiadateľ (žalovaní) zaviazal splatiť fondu celý úver so základnou úrokovou sadzbou 3,6 % na účet v banke. Zároveň sa zaviazal, že dlh, ktorý sa skladá s úveru a úrokov bude splácať pravidelnými mesačnými splátkami a to tak, že platba bude vykonaná vždy do 15. kalendárneho dňa nasledujúceho po mesiaci počas celej lehoty splatnosti úveru. Prvá až 359 splátka bola vo výške 2 728,- eur (90,55 eur) a posledná vo výške zostatku dlhu. Začatie splácania bolo určené 3 mesiace po uzavretí zmluvy.

V zmysle čl. VII., bod 7.1. Zmluvy, v súlade s ustanoveniami § 546 až 560 Občianskeho zákonníka je návratnosť zabezpečená uzavretím poisťovnej zmluvy v poisťovni. Dlužník je povinný predložiť overenú kópiu poisťovnej zmluvy, kde predmetom poistenia je poistenie podpory vo forme úveru.

Podľa čl. VII., bod 7.3. Zmluvy, v prípade, ak veriteľ zistil, že dlžník zrušil ručenie vo forme poistenia úveru, má právo odstúpiť od zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru a dlžník je povinný uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 20 % zo zostatku úveru a vrátiť jednorázovo do 60 dní od doručenia výzvy zostatok úveru. Takéto konanie sa považuje za zvlášť hrubé porušenie zmluvy.

Podľa čl. VIII., bod 8.4. Zmluvy, v prípade, ak dlžník je v omeškaní s úhradou ktorejkoľvek splátky dlhšie ako 6 mesiacov, je fond oprávnený po doručení výzvy k vyrovnaní splátok od zmluvy odstúpiť jednostranne, ak nebudú splnené podmienky uvedené vo výzve. Veriteľ môže od zmluvy odstúpiť jednostranne aj v tých prípadoch, ak dlžník závažným spôsobom porušil zmluvu a to napríklad opakovaným nesplácaním úveru, porušením stavebných predpisov, zmenou stavby bez súhlasu veriteľa a pod.

7. Žalobca výzvou na zriadenie záložného práva žalovaných vyzval, nakoľko poistenie úveru zaniklo, aby zabezpečenie doplnili a to do 15.04.2009. Výzva bola žalovanej doručená dňa 30.03.2009.

Výzvou zo dňa 18.03.2010 žalobca žalovaných vyzval na doručenie potvrdenia o trvaní zabezpečenia úveru, t.j. na predloženie potvrdenia o trvaní poisťovného vzťahu/poistenie pre prípad straty zdroja príjmu a to v lehote 30 dní. Žalovaní boli zároveň upozornení, že ak tak neučinia, úver bude žalobca považovať za nezabezpečený a na bude mať právo od úverovej zmluvy odstúpiť. Výzva bola žalovaným doručená dňa 02.07.2010.

8. Žalobca výzvou k úhrade - upomienka č.1. zo dňa 26.04.2012 žalovaných vyzval na úhradu omeškaných splátok vo výške 362,20 eur a to v lehote 7 dní od doručenia výzvy. Výzva bola žalovaným doručená dňa 04.05.2012.

9. Výzvou zo dňa 19.02.2015 a zo dňa 20.04.2015 bola žalovaná vyzvaná na dodržiavanie zmluvných podmienok k úverovej zmluve a to s poukazom na skutočnosť, že ku dňu 17.08.2015 stráca platnosť poisťovná zmluva č. XXXXXXXXXXXX a táto nespĺňa podmienky zabezpečenia úveru. Poisťovné podmienky boli dojednané na pripoistenie nezamestnanosti a pracovného úrazu v prospech poisťovníka nezabezpečujú krytie úveru tak, ako je uvedené v úverovej zmluve. Zároveň bola žalovaná uzročená o tom, že ak požiadavky žalobcu nedodrží, žalobca odstúpi od úverovej zmluvy. Výzvu žalovaná prevzala dňa 07.04.2015 a dňa 06.05.2015.

10. Žalobca písomne dňa 22.03.2016 odstúpil od úverovej zmluvy č. 702/4190/2001 a to pre porušenie povinnosti vyplývajúcej z čl. VII., bod. 7.4. Zmluvy - neuzatvorenie poisťovnej zmluvy a z čl. VIII., bod. 8.4. Zmluvy - omeškanie s úhradou splátok. Odstúpenie od zmluvy bolo žalovaným doručené formou fikcie doručenia dňa 18.04.2016, nakoľko doporučenú zásielku neprevzali v odbernej lehote.

11. Z výpisu z účtu žalovaných vyplýva, že do podania žaloby uhradili v prospech žalobcu sumu 15 445,72 eur a v období od 12.09.2016 16.06.2017 sumu 814,95 eur. Teda celkovo v prospech žalobcu uhradili sumu 16 360,67 eur.

12. Žalovaní na základe výzvy žalobcu zo dňa 24.04.2013 na oznámenie zmien v identifikačných údajoch klienta k úverovej zmluve mu oznámili, že ich kontaktná adresa je: Z. Č.. XXX, okres T..

13. Žalobca v písomnom vyjadrení zo dňa 21.12.2016 uviedol, že pre posúdenie statusu žalobcu a jeho kompetencií je okrem základného všeobecne záväzného právneho predpisu vymedzujúceho jeho postavenie, účel a kompetencie, ktorým je zákon č. 150/2013 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania, potrebné spomenúť aj samotnú dôvodovú správu k zákonu. Práve dôvodová správa vymedzuje žalobcu ako verejnú inštitúciu spravajúcu sa striktne v medziach ustanovujúcej národnej legislatívy a ako právnickú osobu zriadenú na financovanie priorít štátnej bytovej politiky pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu, ktorým je nová bytová výstavba realizovaná v bytových alebo rodinných domoch a zveľaďovaní bytového fondu, ktorým je obnova bytového fondu realizovaná modernizáciou alebo rekonštrukciou spoločných častí a spoločných zariadení bytového domu, odstránením systémovej poruchy bytového domu a zateplením bytovej budovy. Z uvedeného je zrejmé, že žalobca ako verejná inštitúcia je výslovne zriadený s cieľom a funkciou naplniť celospoločenský prospešný účel v rámci štátnej bytovej politiky. Už samotná skutočnosť, že vyššie špecifikovaným spôsobom je základný účel a dôvod zriadenia žalobcu popísaný v dôvodovej správe k všeobecne záväznému právnomu predpisu a samotný žalobca je zriadený zákonom o ŠFRB, v ktorého rámcach je oprávnený a povinný konať, nesporne nasvedčuje tomu, že výkon činnosti Žalobcu nemá žiadny z pojmových znakov podnikateľskej činnosti (podnikania) v zmysle ustanovenia § 2 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník. Jeho činnosť nie je uskutočňovaná za účelom dosiahnutia zisku (Žalobca totiž môže poskytovať aj úvery s 0% úrokom, t.j. de facto bezúročné) a jeho prostriedky v zmysle dôvodovej správy k ustanoveniu § 3 zákona o ŠFRB sú používané na poskytovanie úverov, nakoľko žalobca funguje na báze revolvingu. Žalobcu nie je možné subsumovať pod žiadny zo subjektov definovaných Obchodným zákonníkom v ustanovení § 2 ods. 2 písm. a) až d) ako „podnikateľa. Žalobca nevykonáva svoju činnosť samostatne, ale striktne v medziach zákona o ŠFRB pod priamou kontrolou a správou Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky.

Žalobca teda nie je subjektom, ktorý cielene vytvára zisk, resp. ktorý by bol oprávnený svoje zdroje označené ako zisk vyplácať svojmu vedeniu alebo zamestnancom, v dôsledku čoho u neho absentuje hlavný účel podnikateľskej a obchodnej činnosti. V danom fakte spočíva jeden z hlavných rozdielov medzi Žalobcom a subjektom dodávateľa ako ho chápu normy spotrebiteľského práva Slovenskej republiky

14. Žalovaní v písomnom vyjadrení zo dňa 20.02.2017 uviedli, že v prípade odstúpenia od zmluvy je potrebné aplikovať ustanovenie § 48 Občianskeho zákonníka a ohľadom jeho doručenia § 45 Občianskeho zákonníka. Žalovaná v 1. rade nemá pobyt na adrese v Udavskom a preto platné účinky odstúpenia od úverovej zmluvy na základe listu zo dňa 22.03.2016 nikdy nenastali. List sa nedostal do dispozičnej sféry žalovanej ani jednému so žalovaných, nikdy im nebol doručený, teda logicky nemohli ani nastať právne následky odstúpenia od zmluvy.

15. Žalobca v písomnom vyjadrení zo dňa 20.02.2017 uviedol, že zaevidoval zmenu adresy žalovaných a to na základe jeho výzvy zo dňa 24.04.2013, kde žalovaní mu oznámili zmenu adresy trvalého pobytu na Z. Žalovaní na uvedenom dokumente vlastnoručne podpísali čestné prehlásenie o zmene v ich identifikačných údajoch. Preto neobstojí tvrdenie žalovaných o tom, že im doručoval písomnosti - odstúpenie od zmluvy, na nesprávnu adresu.

V ďalšom uviedol, že žalovaní neuhrádzali splátky riadne a včas v mesiacoch: 1/2016, 2/2016, 3/2016, 9/2014, 10/2014, 11/2014, 12/2014, ako i ďalšie predchádzajúce splátky. K 22.03.2016 boli žalovaní v omeškani s úhradou uvedených splátok a v zmysle čl. VIII., bod 8.4. zmluvy, bol žalobca oprávnený od zmluvy odstúpiť. Od zmluvy o úvere odstúpil podaním zo dňa 22.03.2016 a vyzval žalovaných na zaplatenie dlžnej sumy v lehote 60 dní od doručenia odstúpenia. Poukázal na znenie § 45 ods. OZ, teda že pri hmotnoprávných úkonoch sa nevyžaduje skutočné doručenie a prevzatie písomnosti zachytávajúcej právny úkon, postačuje aby adresát písomnosti mal objektívnu príležitosť zoznámiť sa s obsahom zásielky. Poukázal na rozhodnutie NS SR č. 5Cdo/129/2010, NS ČR sp. zn. 26Cdo/268/2011.

Odstúpenie zaslané žalovaným bolo uložené na pošte dňa 29.03.2016. Od uvedeného okamihu sa zásielka dostala do sféry ich dispozície a začal tento úkon pôsobiť voči žalovaným.

Zmluva ako o úvere ako zmluvný typ je upravená v Obchodnom zákonníku a preto na ňu nemožno použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka a preto je potrebné vychádzať z ustanovení Obchodného zákonníka pokiaľ sa jedná o premlčanie a tiež o odstúpenie od úverovej zmluvy.

16. Žalovaní v písomnom vyjadrení zo dňa 07.06.2017 uviedli, že teda by konajúci súd mal za to, že došlo zo strany žalobcu voči žalovanej k odstúpeniu od úverovej zmluvy č. XXX/XXXX/XXXX zo dňa 15.02.2002 v súlade s ustanovením §-u 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka, žalovaná vznáša s poukazom na ustanovenie § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka námietku premlčania práva žalobcu na odstúpenie od úverovej zmluvy.

Keďže výzva k úhrade dlhu v sume 362.20 eur - upomienka č. I z 26.04.2012 bola doručená žalovanému v I. rade dňa 04.05.2012, výzva na zriadenie záložného práva s lehotou do 15.04.2009 bola doručená žalovanému v I. rade dňa 30.03.2009 a výzva na doručenie potvrdenia o trvaní zabezpečenia úveru z 18.06.2010 bola doručená žalovanému v I. rade dňa 20.07.2010 s 30 dňovou lehotou na odstránenie nedostatkov, s poukazom na ustanovenie §-u 101 Občianskeho zákonníka počnúc dňom doručenia horeuvedených písomností resp. uplynutím lehoty na plnenie uvedenej v uvedených písomnostiach / teda najneskôr v mesiaci máj 2012/ začala plynúť premlčacia doba, ktorá bola s poukazom na ust. §-u 101 Občianskeho zákonníka v trvaní 3 rokov. Táto premlčacia doba tykajúca sa práva na odstúpenie od predmetnej úverovej zmluvy teda uplynula najneskôr v máji 2015.

Keďže žalobca sa až listom zo dňa 22.03.2016 označeným ako odstúpenie od úverovej zmluvy č. XXX/XXXX/XXXX, pokúsil odstúpiť od predmetnej úverovej zmluvy, právo na odstúpenie od predmetnej úverovej zmluvy bolo v čase tohto "odstúpenia od zmluvy" s ohľadom na uplynutie všeobecnej 3 ročnej premlčacej doby už dávno premlčané. Keďže s poukazom na horeuvedené došlo preukázateľne vo vzťahu k žalovanému v I. rade k premlčaniu práva na odstúpenie od predmetnej úverovej zmluvy /čo dokladoval do súdneho spisu samotný žalobca príslušnou korešpondenciou so žalovaným v I. rade. ktorá tvorila prílohy návrhu na vydanie platobného rozkazu, t.j. nemohlo dôjsť k vzniku nároku žalobcu na úhradu ním žalovaných čiastok. Z uvedených dôvodov je tak návrh žalobcu v celom rozsahu nedôvodný

17. Žalobca v ďalších písomných vyjadreniach uviedol, že žalovaní boli v omeškaní s úhradou riadnych splátok za obdobie X/XXXX, X/XXXX, X/XXXX, X/XXXX, XX/XXXX, XX/XXXX, XX/XXXX. V zmysle čl. VIII., bod 8.4. zmluvy, mu vzniklo právo odstúpiť od zmluvy o úvere. V konaní preukázal, že odstúpil od zmluvy o úvere podaním zo dňa 22.03.201 z dôvodu porušenia zmluvných podmienok, čím sa celý dlh stal splatným. Okrem toho žalovaná porušili aj čl. VII., bod 7.1 zmluvy o úvere, v zmysle ktorého nespĺnili svoje povinnosti tým, že zrušili zabezpečenie úveru vo forme poistenia úveru a v dôsledku uvedeného tiež vzniklo žalobcovi právo odstúpiť od zmluvy. Žalovaní tvrdenie žalobcu ohľadom nespĺnenia povinnosti v čl. VII. zmluvy v žiadnom zo svojich písomných podaní nenamietali, resp. nepreukázali, žeby z ich strany došlo k splneniu uvedenej podmienky.

Pokiaľ sa jedná o doručenie odstúpenia žalobca preukázal, že sa u oboch žalovaných uplatnil fikcia doručenia zásielky. Odstúpenie od zmluvy zasielané žalovaným bolo uložené na pošte na pošte dňa 29.03.2016. Od uvedeného okamihu sa zásielka dostala do sféry ich dispozície a začal tento úkon pôsobiť voči žalovaným.

18. Žalovaní v písomnom vyjadrení zo dňa 23.10.2017 uviedli, že nesúhlasia s právnym názorom a námietkami žalobcu, že vzťah medzi žalobcom a ním nie je vzťahom medzi dodávateľom a spotrebiteľom vzniknutý zo spotrebiteľskej zmluvy, a že na ich vzťah ako absolútny obchodnoprávny vzťah sa vzťahujú ustanovenia z. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka.

Vzťah uzatvorený na základe zmluvy o poskytnutí podpory č. XXX/XXXX/XXXX medzi žalobcom a žalovanými je vzťahom uzavretým medzi spotrebiteľmi a dodávateľom, t.j. vzťah vzniknutý zo spotrebiteľskej zmluvy, a to bez ohľadu na to, že zmluva o úvere je posudzovaná ako absolútny obchodnoprávny vzťah. Je preto potrebné na tento právny vzťah aplikovať ustanovenia zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov a zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, ktoré sú pre spotrebiteľa priaznivejšie a chránia spotrebiteľa vo väčšej miere, ako ustanovenia Obchodného zákonníka.

V zmysle ustanovenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka je spotrebiteľskou zmluvou každá zmluva bez ohľadu na jej formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom, tzn. že aj keď žalobca uzatvoril so žalovanými zmluvu o úvere v zmysle ustanovení § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, je potrebné túto medzi stranami sporu posudzovať ako zmluvu spotrebiteľskú. Aj keď nejde v tomto prípade v právnom slova zmysle o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, je potrebné spotrebiteľský charakter tejto zmluvy chápať a posudzovať v širšom slova zmysle, a to v zmysle ustanovenia § 52 ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka. Na právne posúdenie veci je potrebné aplikovať aj ustanovenie § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, z ktorého výslovne vyplýva, že v prípade pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Právne posúdenie kto sa považuje za dodávateľa podľa skutkového stavu a hmotného práva pre možnosť uplatnenia spotrebiteľského práva je v súčasnosti tak široko koncipovaná v prospech fyzických osôb, že z objektívneho právneho a skutkového stavu je zrejmé, že žalobca bol v danom prípade dodávateľom. Ak by sme aj z akýchkoľvek dôvodov pripustili existenciu pochybnosti o forme tohto vzťahu aj v tomto prípade je potrebné ex lege posúdiť vec v prospech žalovaných, ako spotrebiteľov. V tomto smere poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove vo veci sp. zn. 11Co/278/2014, sp. zn. 7Co/1/2016, sp. zn. 7Co/258/2014.

Na zdôraznenie uvedeného ešte poukázali aj na znenie Čl. 2 písm. c) Smernice rady č. 93/13/EHS zo dňa 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. V zmysle uvedeného čl. na účely smernice „predajca alebo dodávateľ“ znamená akúkoľvek fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici koná s cieľom vzťahujúcim sa k obchodu, podnikaniu alebo povolaniu bez ohľadu na to, že má verejnú alebo súkromnú formu vlastníctva.

19. Žalobca v písomnom vyjadrení zo dňa 08.11.2017 uviedol, že zmluva uzatvorená medzi stranami sporu nie je zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. a ani v zmysle zákona č. 258/2001 Z.z. Poukázal na znenie § 2 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka a uviedol, že žalobca nespĺňa ani jeden zo znakov v zmysle zákona, ktoré určitý subjekt definujú ako podnikateľa a činnosť ním vykonávanú nie je možné posudzovať ako podnikanie, ktoré vyžaduje sústavnosť, samostatnosť, uskutočňovanie činnosti vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť a za účelom dosiahnutia zisku. Správcom žalobcu je Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, teda žalobca nekoná samostatne. Je účelovým fondom, ktorý bol zriadený na plnenie osobitných úloh štátu, t.j. financovanie priorít štátnej bytovej politiky schválených vládou SR pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu. Prostriedky fondu možno použiť len na štátnu podporu poskytovanú na účel uskutočňovania pomoci štátu pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu a na výdavky súvisiace s činnosťou fondu. Činnosť žalobcu teda nemožno kvalifikovať ako obchodnú alebo podnikateľskú činnosť.

Pokiaľ sa jedná o odstúpenie od úverovej zmluvy uviedol, že vzťah medzi stranami sporu je obchodnoprávny vzťah. Výzva žalovaným na úhradu omeškaných splátok im bola zasielaná skôr ako samotné odstúpenie, dňa 26.01.2012. Zásielku neprevzali v odbernej lehote. Mala však teda možnosť dozvedieť sa o tom, že sú v omeškaní s úhradou pravidelných mesačných splátok. Ani napriek doručeniu odstúpenia zo strany žalovaných nedošlo k úhrade jeho pohľadávky. Poukázal na čl. VII., bod 7.4., čl. VIII., bod 8.4. zmluvy a na ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka. V zmysle uvedeného zákonného ustanovenia Obchodného zákonníka je nepochybné, že po odstúpení od zmluvy požaduje vrátenie dlžnej sumy, ale aj úrokov ako ceny poskytnutých peňazí. V opačnom prípade by sa veriteľ dostal do horšieho postavenia, ako mal pred porušením povinnosti dlžníka. V tomto smere poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Cob/239/2015, NS SR sp. zn. 4Obo143/1998.

Pokiaľ sa jedná o aplikáciu Obchodného zákonníka poukázal na znenie § 261 ods. 6 písm. d) uvedeného zákona, ktoré upravuje podmienky, po splnení ktorých sa obligatórne uplatní úprava Obchodného zákonníka. Id o povahu, resp. podstatu samého vzťahu a to bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkových vzťahov. Z kogentného zákonného ustanovenia, ktoré má prednosť pred zmluvnou úpravou, vyplýva, že vymenované záväzkové vzťahy sa spravujú Obchodným zákonníkom, ide o absolútny obchodný záväzkový vzťah. Poukázal aj na znenie § 2631 ods. 1 Obchodného zákonníka a v tomto kontexte uviedol, že zmluvné strany nemôžu žiadnou interpretáciou eliminovať použitie všeobecných ustanovení o obchodných záväzkových vzťahoch. Poukázal na uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/120/2010, sp. zn. 4Obo115/99. Ustanovenie o odstúpení od zmluvy podľa § 506 Obchodného

zákonníka je osobitný inštitút, ktorý v dôsledku nedisciplinovaného správania sa dlžníka, spôsobuje jedine zmenu splatnosti vrátenie úveru. V tomto smere poukázal na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 33Cdo 2878/2008.

Žalobcovi vznikli aj náklady spojené s uplatnením pohľadávky proti žalovaným a predstavujú odmenu advokáta za poskytnuté požadované právne služby. V tomto smere poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3MOBdo 2/2010 a na Smernicu Európskeho parlamentu a rady č. 2011/7/EÚ.

20. Právny zástupca žalovaných vo svojom prednese na pojednávaní uviedol, že netrvá na vznesenej námietke premlčania, ktorá bola vznesená zo strany pôvodného právneho zástupcu žalovaných. Uviedol, že má za to, že medzi stranami sporu bola uzatvorená zmluva o úvere, na ktorú je potrebné aplikovať aj ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, nakoľko sa jedná o spotrebiteľský právny vzťah a v rámci toho je potrebné aj nárok uplatnený zo strany žalobcu posúdiť. V ďalšom poukázal aj na neplatnosť zmluvných pokút, ktoré boli dojednané v rámci tejto zmluvy. Poukázal na rozhodnutie komisie pre posudzovanie spotrebiteľských zmlúv zo dňa 15.04.2010. Na strane žalobcu vzhľadom na to, že došlo k odstúpeniu od predmetnej zmluvy, tak zaniklo právo na uplatňovanie si nárokov na úroky z úveru, vzhľadom na to, že táto zmluva sa zrušila od počiatku, a preto na takýto nárok žalobca nemá právo. Žalovaní nepopierajú to, že sú povinní žalobcovi ešte uhradiť istinu nesplateného úveru avšak vzhľadom na ich majetkové pomery navrhol, aby súd v prípade takéhoto rozhodnutia povolil žalovaným dlžnú sumu splatiť formou pravidelných mesačných splátok, a to vo výške 500,- eur mesačne, kde táto suma by bola v možnostiach a schopnostiach ich klientov, aby ju reálne aj v prospech žalobcu splácali. Jeho klienti sú živnostníci, nie sú klasickí zamestnanci, jeho klientka pracuje na Ukrajine v zahraničí, pričom všeobecne je známe aké sú tam platové a celkové pomery. Vzhľadom na uvedené síce nevie povedať výšku celkového ich príjmu, ale poukazuje na to, že jej manžel spolupracuje spolu s ňou takisto v zahraničí, a teda aj napriek tomu, že bližšie nevie uviesť tie majetkové pomery uvádza, že v rozsahu 500,- eur by bolo v schopnostiach a možnostiach splácať, poprípade necháva výšku splátky na zváženie a na úvahu súdu.

21. Podľa § 1 zákona č. 124/1996 Z.z. o Štátnom fonde rozvoja bývania (ďalej len „Zákon“), zriaďuje sa Štátny fond rozvoja bývania 1) (ďalej len "fond") ako účelový fond na financovanie štátnej podpory (ďalej len "podpora") výstavby bytov a ubytovní, dodatočného zateplenia bytových domov a rodinných domov, stavebných úprav bytových domov, odstránenia statických chýb bytových domov a dokončenia rozostavaných objektov bývalej komplexnej bytovej výstavby, prostredníctvom ktorého sa uskutočňuje pomoc štátu pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu. Fond je právnická osoba so sídlom v Bratislave.

Podľa § 3 Zákona, zdrojmi fondu sú

- a) splátky úverov poskytnutých z fondu,
- b) splátky úrokov z úverov poskytnutých z fondu,
- c) sankcie za porušenie zmluvných podmienok alebo za odstúpenie od zmluvy, alebo za neoprávnené použitie podpory poskytnutej z fondu,
- d) úroky z prostriedkov fondu uložených v banke,
- e) príspevky poskytnuté z Fondu národného majetku Slovenskej republiky za podmienok ustanovených osobitným predpisom,
- f) úvery z domácich a zahraničných zdrojov, g) dary, h) dotácie zo štátneho rozpočtu,
- i) ďalšie zdroje, ak tak ustanoví osobitný predpis.

Podľa § 12 zákona, na základe rozhodnutia podľa § 11 ods. 9 uzavrie fond so žiadateľom zmluvu. Zmluva musí obsahovať najmä

- a) údaje o zmluvných stranách,
- b) účel, výšku a druh poskytovanej podpory,
- c) spôsob plnenia záväzkov zmluvných strán,
- d) zabezpečenie záväzkov,
- e) bezhotovostný spôsob úhrady z podpory,
- f) technické podmienky stavby a dĺžku času jej uskutočnenia,
- g) sankcie za porušenie zmluvných podmienok,
- h) spôsob kontroly plnenia zmluvných podmienok a dôsledky ich nedodržania,

i) ak je žiadateľom osoba podľa § 7 písm. a), tak aj minimálny čas, v ktorom bude stavbu užívať on alebo jeho rodinní príslušníci.

Podľa § 4 ods. 1 Zákona, prostriedky fondu možno použiť na

- a) podpory poskytované na účel uskutočnenia pomoci štátu pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu,
- b) správu fondu,
- c) poskytovanie štátnej prémie podľa osobitného predpisu. Účel podpory vyplýva z § 5 cit. zák.

Uvedený zákon bol zrušený a nahradený zákonom č. 607/2003 Z.z. o Štátnom fonde rozvoja bývania a ten bol zrušený a nahradený zákonom č. 150/2013 Z.z. o Štátnom fonde rozvoja bývania.

22. Podľa § 261 ods. 3 písm. d) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka účinného v čase vzniku každého zmluvného vzťahu (ďalej len „Obchodný zákonník“), touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení veci (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716) .

Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 499 Obchodného zákonníka, za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

Podľa § 502 ods.1 veta prvá Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona.

23. Podľa § 48 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté.

Podľa § 48 ods. 2 OZ, odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

Podľa § 52 ods. 1 až 4 OZ (účinného od 13.7.2014), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 až 3 a ods. 5 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 9 OZ, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 121 ods. 3 OZ, príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

Podľa § 451 ods. 1, ods. 2 OZ, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 OZ, predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

Podľa § 457 OZ, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Podľa § 458 ods. 1 OZ, musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada.

Podľa § 511 ods. 1 OZ, ak právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu je ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté alebo ak to vyplýva z povahy plnenia, že viac dlžníkov má tomu istému veriteľovi splniť dlh spoločne a nerozdielne, je veriteľ oprávnený požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich. Ak dlh splní jeden dlžník, povinnosť ostatných zanikne.

Podľa § 559 OZ splnením dlh zanikne. Dlh musí byť splnený riadne a včas.

24. Podľa § 517 ods.1 OZ, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorý vo svojom §3 stanovuje, že výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Podľa § 3 ods.1, ods. 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom v čase omeškania, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Ak sa počas trvania omeškania zmení základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky a ak je to pre veriteľa výhodnejšie, výška úrokov z omeškania je o 7 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu príslušného kalendárneho polroka, v ktorom trvá omeškanie; táto základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky sa použije počas celého tohto polroka.

Podľa § 10c nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

25. Podľa § 2 ods.1 písm. a) a b) zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nakupuje výrobky alebo používa služby pre priamu osobnú spotrebu fyzických osôb, najmä pre seba a pre príslušníkov svojej domácnosti, predávajúcim podnikateľ, ktorý spotrebiteľovi predáva výrobky alebo poskytuje služby.

Podľa § 23a ods. 1 uvedeného zákona, typovou zmluvou sa podľa tohto zákona rozumie zmluva, ktorá sa má uzavrieť vo viacerých prípadoch, ak je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy neovplyvňuje.

26. Podľa čl. 2 písm. c) Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, predajca alebo dodávateľ znamená akúkoľvek fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici koná za účelom vzťahujúcim sa k jeho obchodom, podnikaniu alebo profesii bez ohľadu na to či má verejnú alebo súkromnú formu vlastníctva.

27. Podľa čl. 3 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

Podľa čl. 3 ods. 2 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vnesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

Podľa čl. 3 ods. 3 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

Podľa čl. 5 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, v prípade zmlúv, kde sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované v jednoduchom zrozumiteľnom jazyku. Kde existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má interpretácia priaznivejšia pre spotrebiteľa. Toto pravidlo interpretácie neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7.

Podľa čl. 6 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa čl. 7 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a súťažiacich existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov

28. Súd je toho názoru, že daný spor je potrebné v prvom rade posúdiť v kontexte vyššie uvedenej smernice a túto smernicu je potrebné využiť ako interpretačné pravidlo k ustanoveniam právneho poriadku, upravujúcich režim spotrebiteľských zmlúv. Toto stanovisko je podporené aj rozsudkom Európskeho súdneho dvora z 27.06.2000 v spojených prípadoch C-240/98, C-241/98, C-242/98, C-243/98 a C-244/98, Océano Grupo Editorial SA proti Roció Murciano Quintero und Salvat Editores SA proti José M. Sánchez Alcón Prades, José Luis Copano Badillo, Mohammed Berroane a Emilio Vinas Feliú, v ktorom sa konštatuje, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť neprimerané podmienky z úradnej povinnosti. Právomoc súdu stanoviť z úradnej povinnosti, či je podmienka nečestná, znamená vytvoriť vhodné prostriedky. Znamená to dosiahnuť výsledok sledovaný čl. 6 Smernice, konkrétne chrániť spotrebiteľa pred záväzkom voči nečestnej podmienke a dosiahnuť zámer čl. 7 Smernice. Tieto opatrenia môžu pôsobiť ako odstrašujúci prostriedok a predchádzať nečestným zmluvným podmienkam.

Zákonom č. 150/2004 Z. z., ktorým sa novelizoval Občiansky zákonník, bola prebratá smernica Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 095, 21/4/1993, str. 29-34). Uvedenou novelou sa zároveň zakotvil v Občianskom zákonníku inštitút spotrebiteľskej zmluvy - § 52 a nasl., aj keď dovtedy obdobne upravoval zmluvy medzi dodávateľom a spotrebiteľom zákon o ochrane spotrebiteľa č. 634/1992 Zb. a to ako tzv. zmluvy typové.

29. V danej právnej veci je nesporné, že medzi stranami sporu bola uzatvorená tzv. typová zmluva a v zmysle novely Občianskeho zákonníka zák. č. 150/2004 Z.z. sa táto zmluva dostala do režimu zmluvy spotrebiteľskej s poskytnutím ochrany slabšej zmluvnej strany - spotrebiteľa. Samozrejme s poukazom na nižšie uvedené. Navyše spotrebiteľ v týchto zmluvách nemôže byť znevýhodnený oproti zmluvám uzavretým po novele uvedeného ustanovenia s rozšírením zákonného pojmu zmlúv spotrebiteľských s poukazom na smernicu č. 93/13/EHS.

30. Zároveň je potrebné konštatovať, že v predmetnej veci ide o vzťah dodávateľa a spotrebiteľa, nakoľko žalobca ako Štátny fond rozvoja bývania je samostatnou právnickou osobou v zmysle § 1 ods. 2 zákona č. 124/1996 Z.z. o štátnom fonde rozvoja bývania v znení platnom ku dňu uzavretia predmetnej zmluvy, pričom v § 1 ods. 1 má vymedzený predmet svojej činnosti, teda podporu výstavby bytov a iné činnosti súvisiace s rozvojom a zveľaďovaním bytového fondu, pričom z § 3 sú zrejmé zdroje tohto fondu, ktorými sú okrem iného aj splátky úrokov poskytnutých z fondu, sankcie za porušenie zmluvných podmienok, ako aj úroky z prostriedkov fondu uložených v banke. Z uvedeného vyplýva, že ide o právnickú osobu, ktorá má charakter subjektu hospodáriaceho so ziskom, z čoho vyplýva, že ide vlastne o činnosť obchodnú, ako aj činnosť poskytovania služieb širokej verejnosti, a preto aj žalobcu je možné subsumovať pod ustanovenie § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalovaní sú nepochybne spotrebiteľmi, ktorí služby a pôsobnosť žalobcu využili v zmysle zákona č. 124/1996 Z.z. a nevystupovali v predmetnom právnom vzťahu v rámci svojej obchodnej činnosti, alebo inej podnikateľskej činnosti.

Obdobný názor vyslovil Krajský súd v Prešove vo veci sp. zn. 7Co/1/2016, sp.zn. 1Co/278/2014, sp. zn. 3Co/302/2015, sp. zn. 3Co/151/2016, Krajský súd v Trnave vo veci sp. zn. 11Co/359/2014, Krajský súd v Žiline vo veci sp. zn. 11Co/194/2017, Krajský súd Nitra vo veci sp. zn. 9Co/352/2016.

31. Problematika ochrany spotrebiteľa je inštitút, ktorý treba vnímať komplexne a ktorý sa dotýka viacerých typov zmlúv. Európska únia venuje ochrane spotrebiteľa mimoriadnu pozornosť. Vychádzajúc z európskej legislatívy aj zmluvy uzatvorené podľa iných zákonov ako Občiansky zákonník možno tiež považovať za spotrebiteľské napriek tomu, že ich zákon priamo ako spotrebiteľské neoznačuje. Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným typom zmluvy (aj keď je v Občianskom zákonníku pomenovaná), ale možno ju označiť ako druh zmluvy, pre ktorú najmä Občiansky zákonník, ale aj iné právne predpisy ustanovujú osobitné podmienky a určujú, aké náležitosti zmluva musí obsahovať a naopak, ktoré v nej nesmú byť (neprijateľné podmienky) na ochranu tzv. slabšej zmluvnej strany.

32. Vzhľadom k uvedenému súd sa nestotožnil s argumentáciou žalobcu o tom, že predmetný zmluvný vzťah nie je vzťahom spotrebiteľským. Súd žalobcovi dáva za pravdu, že na zmluvný vzťah medzi stranami sporu nie je možné aplikovať ustanovenia zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, nakoľko aj súd je toho názoru, že zmluva uzatvorená medzi stranami sporu nie zmluvou o spotrebiteľskom úvere, nakoľko tento typ zmluvy je vylúčený z pôsobnosti uvedeného zákona. Aj keď samozrejme súd nepopiera, že žalobca ako dodávateľ má postavenie trochu odlišné od ostatných dodávateľov, tak ako to vyplýva zo zákona č. 124/1996 Z.z., aj keď na charaktere zmluvného vzťahu súd trvá a to s poukazom na čl. 2 Smernice rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách („predajca alebo dodávateľ“ znamená akúkoľvek fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici koná s cieľom vzťahujúcim sa k jeho obchodu, podnikaniu alebo povolaniu bez ohľadu na to či má verejnú alebo súkromnú formu vlastníctva).

33. Súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti vyhodnotil zmluvný vzťah medzi stranami sporu ako spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, kde sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorí nemohli individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Aj napriek tomu, že ide o úverovú zmluvu, ktorá sa riadi režimom Obchodného zákonníka, ako už súd uviedol vyššie, v danom prípade sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho

zákonníka, pretože ju uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaní ako spotrebiteľia, pričom obsah zmluvy bol daný žalobcom bez možnosti žalovaných privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, úprava ktorých je v Občianskom zákonníku pre spotrebiteľa výhodnejšia.

Súd nespochybňuje aplikáciu Obchodného zákonníka (ustanovenia § 497 a nasledujúce upravujúce úverovú zmluvu) na vznik zmluvy (jej podstatné náležitosti), avšak pre celkové posúdenie právneho vzťahu majú prednosť osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až § 54 OZ. Súd preto použil ustanovenia Občianskeho zákonníka nielen na právne posúdenie právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovanými, ale aj na z toho vyplývajúce účinky omeškania či odstúpenia od zmluvy a jeho účinkov.

Právny inštitút odstúpenia od zmluvy je upravený inak v Obchodnom zákonníku, ako aj v Občianskom zákonníku. Obchodný zákonník v ust. § 349 ods. 1 zánik zmluvy viaže na okamih, keď prejav vôle oprávnenej strany odstúpiť od zmluvy je doručený druhej strane. Zánik zmluvy teda nastáva v dobe účinnosti úkonu, ktorým oprávnená osoba odstúpila od zmluvy. Tým sa Obchodný zákonník odlišuje od Občianskeho zákonníka, podľa ktorého odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom upravené alebo účastníkmi dohodnuté inak (§ 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Právna úprava odstúpenia od zmluvy obsiahnutá v Občianskom zákonníku je pre spotrebiteľa výhodnejšia a tejto výhodnejšej úpravy sa spotrebiteľ vzdať nemohol. V tejto súvislosti ako už bolo uvádzané je právne významné ust. § 54 ods. 1, 2 OZ v spojení s § 52 OZ.

34. Predmetná úverová zmluva je teda zmluvou spotrebiteľskou - občianskoprávnou, kde žalobca (dodávateľ finančných služieb verejného charakteru) vystupuje v pozícii dodávateľa a žalovaní (nepodnikatelia) v pozícii spotrebiteľov. Na posúdenie uplatneného nároku je v prvom rade potrebné posúdiť, či došlo k platnému odstúpeniu od zmluvy.

V tomto smere súd vychádzal zo samotného znenia zmluvy uzatvorenej medzi stranami a to konkrétne čl. VII. bod 7.3. čl. VIII. bod 8.4., a vzhľadom na listinné dôkazy predložené samotným žalobcom a to výzvy na zaplatenie, upomienky, výzvu na doplnenie zabezpečenia poskytnutého úveru, je zrejmé, že boli naplnené dohodnuté dôvody pre odstúpenie od zmluvy zo strany žalobcu. Ten tak aj učinil dňa 22.03.2016 a toto odstúpenie bolo doručované na adresu žalovaných, ktorú sami uviedli priamo vo výzve doručenej žalobcom zo dňa 24.04.2013. Súd preto dospel k záveru, že bol naplnený zmluvný dôvod pre odstúpenie od zmluvy zo strany žalobcu a žalobca následne platne od zmluvy aj odstúpil. Účinky odstúpenia od zmluvy nastali ku dňu 18.04.2016, t.j. ku dňu, keď sa doporučená zásielka adresovaná žalovaným žalobcovi vrátila ako neprevzatá v odbernej lehote žalovanými.

Námietku žalovaných ohľadom nenastania právnych účinkov odstúpenia od zmluvy z dôvodu nedoručenia listiny žalovaným súd vyhodnotil ako nedôvodnú. V roku 2013 žalovaní písomne žalobcovi oznámili adresu svojho bydliska na ktorú im mali byť zasielané písomnosti. Na uvedenú adresu im bolo zaslané aj odstúpenie od zmluvy, pričom poštová zásielka sa žalobcovi vrátila s tým, že žalovaní písomnosť neprevzali v odbernej lehote. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaní sa na nimi uvedenej adrese zdržiavali.

Podľa § 45 ods. OZ prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde. Účinnosť adresovaných jednostranných hmotnoprávných úkonov v režime Občianskeho zákonníka predpokladá, že prejav vôle dôjde, resp. je doručený adresátovi, t. j. že sa dostane do sféry jeho dispozície (§ 45 ods. 1 OZ). Slovné spojenie „dostane do sféry jeho dispozície“ nemožno vykladať v zmysle procesných predpisov. Je ním treba rozumieť konkrétnu možnosť neprítomnej osoby oboznámiť sa s jej adresovaným právnym úkonom. Právna teória a súdna prax za takú možnosť považuje nielen samotné prevzatie písomného hmotnoprávneho úkonu adresátom, ale aj tie prípady, keď doručením listu alebo telegramu obsahujúceho prejav vôle do bytu adresáta či do jeho poštovej schránky, príp. i v hodením oznámenia o uložení takej zásielky do poštovej schránky adresát úkonu nadobudol objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom zásielky. Pritom nie je nevyhnutné, aby sa adresát skutočne oboznámil s obsahom právneho úkonu. Stačí, ak mal objektívne príležitosť tak urobiť.

Súd poukazuje na rozhodnutie NS ČR z 15.01.2004, sp. zn. 32Odo/442/2003: „Ak adresovaný prejav vôle konajúceho nedošiel do sféry adresáta, nie je právny úkon perfektný. Prejav vôle dôjde adresátovi, len čo sa dostane do sféry jeho dispozície, t. j. v okamihu, keď adresát nadobudne objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom prejavu vôle. Od okamihu dôjdenia prejavu vôle do sféry dispozície adresáta je právny úkon pre konajúce subjekty záväzný a nemožno ho jednostranne odvolať. Nie je pritom nevyhnutné, aby sa adresát oboznámil s obsahom právneho úkonu; postačuje, že mal objektívnu možnosť spoznať jeho obsah.“

35. Ako súd už vyššie uviedol, dôsledky a nároky z odstúpenia od zmluvy posudzoval v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka.

Podľa Občianskeho zákonníka v prípade odstúpenia od zmluvy sa zmluva zrušuje s účinkami od začiatku (ex tunc, § 48 ods. 2) a tým zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy. Momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva (bezdôvodné obohatenie, náhrada škody). Účastníci zrušenej zmluvy si majú navzájom vrátiť už vykonané plnenia (§ 457 OZ).

Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré na rozdiel od ustanovení Občianskeho zákonníka zavádzajú spotrebiteľa nad rámec povinností vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka, evidentne zhoršujú jeho postavenie. Akékoľvek rozšírenie záväzkov spotrebiteľa vrátane platenia úrokov napriek ich zrušeniu popri vzájomnej reštitučnej povinnosti po zániku zmluvy s účinkami ex tunc postavenie spotrebiteľa zhoršuje. Dôsledky odstúpenia od zmluvy podľa zmlúv dohodnutých medzi účastníkmi konania sú nevýhodnejšie ako dôsledky odstúpenia podľa úpravy v Občianskom zákonníku.

Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy a pod). Aplikačná prax síce ukazuje, že aj takýto stav môže dlhodobo fungovať (od 1.1.1992), avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na vadnosť právneho úkonu vrátane odstúpenia v spotrebiteľsko-právnej, a teda typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia. (porov. tiež Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5MCdo 20/09).

Takéto pravidlo je ustálené v aplikačnej praxi súdov, ktoré riešenie odobril aj Ústavný súd SR v uznesení pod sp.zn. I. ÚS 402/2013-10 zo dňa 19. júna 2013, v ktorom skonštatoval, že prednostným uplatnením Občianskeho zákonníka na prospech spotrebiteľa na úver ako absolútny obchod upravený v Obchodnom zákonníku nedochádza k porušeniu ústavných práv veriteľa.

36. Na predmetnú spotrebiteľskú vec v časti o vadnosti právneho úkonu (odstúpenie od zmluvy) dopadá teda právna úprava občianskeho práva. V danej súvislosti súd poukazuje aj na názor vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 19.11.2013 sp.zn. 6Co/2/2013, prípadne na ďalšie rozhodnutia, v ktorých bola použitá na účely posúdenia dôsledkov odstúpenia od zmluvy v úverovom právnom vzťahu právna úprava obsiahnutá v Občianskom zákonníku napr. sp. zn. 6Co 81/2012, 6Co 113/2010, 6Co 218/2012, 6Co 224/2012. Ústavný súd takýto postup neoznačil za ústavne nekonformný (napr. vec I. ÚS 402/2013), pričom išlo o zásadnú právnu otázku s dopadom na výsledok súdneho sporu (dualistická právna úprava odstúpenia a premlčania).

37. Dodávateľ, ktorý naformuloval štandardnú typovú zmluvu, dobrovoľne sa rozhodol využiť ustanovenie zmluvy o odstúpení, aj keď existujú iné inštitúty súkromného práva, ktoré zmluvu komplexne nerušia s účinkami od momentu jej uzavretia (napr. výpoveď, strata výhody splátok).

38. Odstúpenie od úverovej zmluvy má účinky ex tunc, teda spätne ku dňu uzavretia zmluvy, úverová zmluva by sa tak od začiatku zrušila, pričom v súlade s ust. § 457 Občianskeho zákonníka ak by bola zmluva zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Dôsledkom plnenia zo zrušenej zmluvy je tak povinnosť účastníkov zmluvy navzájom si vrátiť všetko, čo plnením z takejto zmluvy nadobudli (teda vzájomná reštitučná povinnosť zmluvných strán), ako výslovne stanovuje § 457 OZ, ktorý je špeciálnou úpravou bezdôvodného obohatenia vo vzťahu k zrušenej alebo neplatnej zmluve.

39. Žalobcovi by teda aj v tomto prípade vznikol nárok iba na vydanie bezdôvodného obohatenia z predmetného záväzkového vzťahu so žalovanými.

V tomto smere vychádzal súd zo skutočností uvádzaných žalobcom a z predloženého výpisu z účtu žalovaných, keď žalovaní pred podaním žaloby uhradili finančné prostriedky žalobcovi vo výške 15 445,72 eur a v období od 12.09.2019 do 16.06.2017 vo výške 814,95 eur a to bez uvedenia bližšej špecifikácie konkrétneho dňa úhrady zo strany žalobcu, kde v tejto časti bola žaloba aj čiastočne vzatá späť. Teda žalovaní celkovo v prospech žalobcu uhradili sumu 16 360,67 eur a vzhľadom na skutočnú výšku poskytnutého úveru 19 916,35 eur, sú teda titulom istiny úveru žalobcovi povinní zaplatiť ešte sumu 3 555,68 eur. V tejto časti súd považoval žalobu za dôvodnú a žalovaných zaviazal žalobcovi spoločne a nerozdielne túto sumu zaplatiť.

Nakoľko sa žalovaní dostali do omeškania s plnením peňažného záväzku, súd ich zaviazal na zaplatenie úroku z omeškania z dlžnej sumy vo výške 8 % ročne, pričom výška takto uplatneného nároku na úrok z omeškania je v súlade so zákonnou úpravou, odo dňa požadovaného žalobcom, pričom zohľadnil aj úhrady žalovaných vykonané po podaní žaloby.

40. Súd nepovažoval žalobu za dôvodnú ani v časti uplatneného nároku žalobcu na zaplatenie nákladov spojených s vymáhaním pohľadávky pred podaním žaloby vo výške 414,62 eur, ktorého nároku sa domáhal v zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, nakoľko sa nejedná podľa názoru súdu o náklady spojené s uplatnením pohľadávky voči žalovaným, nakoľko ako aj sám žalobca uviedol, jedná sa o náklady spojené s odstúpením od úverovej pozostávajúce z odmeny za úkon právnej služby zástupcu žalobcu a režijného paušálu. Jedná sa o náklady spojené s úkonom žalobcu, ktorý síce vykonal vo vzťahu k žalovaným, avšak v dôsledku využitia jeho práva na odstúpenie od úverovej zmluvy v zmysle dojednaní dohodnutých medzi stranami sporu. Žalobca sám v ostatnom písomnom vyjadrení uviedol, že odstúpením od zmluvy dochádza k zmene splatnosti pohľadávky. Teda právnym úkonom realizovaným žalobcom sa zmení čas plnenia dlžníka, pričom takýto úkon, nie je možné považovať za úkon v súvislosti s ktorým by vznikli náklady vymáhania pohľadávky žalobcu, jedná sa o úkon, ktorým dlžníka upovedomuje o realizácii svojho práva na odstúpenie od zmluvy a o výške aktuálneho zostatku pohľadávky, vzhľadom na daný jeho právny úkon, ktorú je dlžník povinný jednorázovo uhradiť.

Náklady spojené s uplatnením pohľadávky sú spravidla trovy vzniknuté v súvislosti s uplatnením pohľadávky, a to aj v predsúdnom štádiu (napr. zaobstaranie znaleckého posudku objasňujúceho vznik a výšku škody, cestovné náklady a iné obdobné náklady, ktoré priamo súvisia s uplatnením pohľadávky). Tieto náklady sa musia týkať zročnej pohľadávky a musia byť účelne vynaložené na to, aby sa dali úspešne uplatniť aj v súdnom spore ako hmotnoprávny nárok odlišný od trov konania. Výnimočne môžu byť náklady spojené s uplatnením pohľadávky totožné s trovami súdneho konania.

41. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd žalobu vo zvyšnej časti považoval za nedôvodnú a preto ju zamietol.

42. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane

Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

V danej právnej súd žalobe vyhovel čo do uplatneného nároku žalobcu na zaplatenie sumy 3 555,68 eur, konanie bolo v časti o zaplatenie sumy 814,5 eur zastavené, kde v tejto časti zavinili zastavenie konania žalovaní a žaloba bola vo zvyšnej časti zamietnutá. Úspech žalobcu v konaní tak predstavuje 26 % a úspech žalovaných 74 %. Súd po posúdení pomeru úspechu v konaní žalovaným vo vzťahu k

žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 48 % s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.